

Sammendrag af noter fra fokusgruppeinterviews

Efter ønske fra Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget har været inviteret til at medvirke i fokusgruppeinterview. Der er primo december 2020 afholdt to gruppeinterviews med i alt syv borgere. Oprindeligt skulle der have deltaget i alt 13 borgere, men grundet sygdom og mulighed for et vikariat har seks borgere meldt afbud.

Udvælgelsesmetoden kan betegnes som, at borgerne alle er tilfældigt udvalgt. Fælles for de medvirkende deltagere er, at de enten er ledige eller sygemeldte. I forlængelse heraf kan det nævnes, at flertallet af deltagerne tilhører målgruppen af forsikrede ledige, mens en deltager er i målgruppen "Jobafklaringsforløb". En af de forsikrede ledige har for flere år siden været sygemeldt på grund af stress.

Til trods for det forholdsvis lave antal deltagere repræsenterer de dog alligevel en mangfoldig gruppe med forskellige karakteristika:

- Akademikere
- Håndværkere
- Tidligere sagsbehandler/jobkonsulent
- HK'er
- En tidligere langtidssygemeldt
- En nuværende langtidssygemeldt
- Ledig i mere end et år
- Ledig inden for tre måneder.
- Ledig med mange kortvarige stillinger
- Meget lidt erfaring som ledig

Arbejdsmarkedspolitikens modtagelse blandt deltagerne

Positive elementer

Deltagerne anser forslaget til arbejdsmarkedspolitikken som positiv og lettilgængeligt i sprog og form. Politikken virker gennemarbejdet med gode overskrifter, en tiltalende ordlyd og gode intentioner om eks. en grundlæggende menneskeforståelse og en individuel hensyntagen. Ord som (arbejds-)fællesskab og bæredygtighed betragter deltagerne som meget vigtige nøgleord. Bæredygtighed skal i dette tilfælde ikke forstås i en klimamæssig sammenhæng, men nærmere at samarbejdet mellem kommune, virksomheder og borgere skal være bæredygtigt. Betydningen af bæredygtighed læner sig derfor meget op ad forståelsen af social ansvarlighed (CSR). I forlængelse heraf tillægger deltagerne også rummelighed stor værdi. Følgende citater er eksempler på rummelighed og fællesskab.

Citater:

"Målet er at skabe plads til alle mere end at skabe et arbejdsliv"

"Skanderborg Kommune viser, at kommunen ikke bare stiller krav til ledige, men har en grundlæggende menneskeforståelse der går på, at 'vi gerne vil have dig med i fællesskabet'".

Forbedringsmuligheder

Deltagerne udtrykker en generel positive modtagelse af politikken. Dog forbinder de politikken med en hensigtserklæring, en problemformulering og en politisk vision. Fælles for disse betegnelser er, at deltagerne finder politikken meget overordnet, luftig og svævende. Det er de overordnede linjer, som beskrives uden at noget konkretiseres. Politikken har brug for mere identitet, da deltagerne ikke kan se, hvordan politikken adskiller sig fra andre kommuners politikker. Skanderborg Kommunes arbejdsmarkedspolitik kunne ligeså godt tilhøre en hvilken som helst anden kommune. Når man læser politikken, skal man kunne genkende, at der er tale om Skanderborg Kommune: *”Det er vigtigt, at man i arbejdsmarkedspolitikken tydeliggør, at det er Skanderborg Kommune [...] Måske kunne man fremhæve, at vi for eksempel har en stor del akademikere, men at man også retter indsatsen mod andre grupper.”*

Hvem henvender politikken sig til?

Ifølge deltagerne er arbejdsmarkedspolitikken skrevet til politikerne selv, chefer og sagsbehandlere, hvor politikken definerer en retning, som sagsbehandlere skal agere ud fra.

Citater:

”Jeg kunne aldrig finde på at gå ind på hjemmesiden og læse Skanderborg Kommunes politik. Det er relevant for dem, der arbejder med det – som et arbejdsfællesskab.”

”Politikken henvender sig til dem, der gider læse den. Folk udefra gider ikke. Den er for politikere eller borgere, der har en særlig interesse.”

Til trods for at flertallet af deltagerne forud for interviewet ikke havde kendskab til arbejdsmarkedspolitik eller lignende politikker, ser de politikken som meget vigtig: *”Det er enormt vigtigt, at det her [arbejdsmarkedspolitikken] kommer ud til alle borgere i kommunen. I forhold til fællesskabsforståelsen i kommunen er det vigtigt at vide, hvad kommunen gør for at holde det hele i gang. Det er rammen for vores velfærd. Det er skide vigtigt.”*

For at få skabt interesse om og kendskab til politikken er deltagerne enige om, at formidlingen af politikken er særdeles vigtig. Som borger i kommunen er formidlingen i første omgang det vigtigste element. Formidlingen kan derfor skabe interesse for arbejdsmarkedspolitikken og herefter beskæftigelsesplanen.

Retorikken og det indholdsmæssige

Deltagerne udviser stor interesse og engagement under interviewene, og de er meget spørgelystne og kommer med konkrete bud på alternative ordbrug. Under første fokusgruppeinterview drøfter deltagerne ordet ”Arbejdsmarkedspolitik”. De forbinder ”marked” med markeds kræfter, konkurrence og økonomi, mens politikkens indhold retter mod et menneskeperspektiv. Ordet ”Arbejdsmarkedspolitik” og politikkens indhold anses som modsætninger. Deltagerne nævner i stedet ordet ”Arbejdsfællesskabspolitik” som i højere grad favner fællesskab og en Mennesker møder menneske-tilgang.

Under andet fokusgruppeinterview nævner nogle af deltagerne, at de ikke bryder sig om ordet ”indsats”, da den passiviserer borgerne. Ordet ”indsats” er en betegnelse, som sagsbehandlere anvender. Deltagerne begrundede det desuden med, at man som borgere ikke har brug for en

indsats, men man har brug for hjælp, sparring eller vejledning. Alternativt kan ordet "initiativ" bruges.

Herudover nævner flere deltagere, at politikken pt. ikke henvender sig direkte til borgere: *"Jeg som borger bliver omtalt i 3. person"*.

Desuden nævnes det, at sætningen "Det er også i mødet med borgeren, at vi er bevidste om og udtrykker troen på borgeren, denne kompetencer og jobmuligheder" er et eksempel på, at politikken omtaler borgere, men den henvender sig ikke direkte til borgerne. Såfremt politikerne har et ønske om at henvende sig mere direkte til borgerne, kunne der bruges vendinger som "Vi vil gøre xx for dig som borger" eller "Vi vil gerne være respektfuld i mødet med dig som borger".

Nogle deltagere finder, at politikken primært har et borgerperspektiv: *"Jeg synes, den er rettet mod arbejdstager og ikke arbejdsgiver – arbejdsgiver er kun nævnt kort. [...] Arbejdsgiver skal mere på banen i politikken, for det er under fællesskabsforståelsen"*.

Fælles for begge interviews er, at deltagerne gerne ser, at der lægges op til, at virksomhederne også har et ansvar – at de skal udvise samfundssind. I den forbindelse tillægger deltagerne CSR (Corporate Social Responsibility) stor værdi, som bør omtales i politikken. Deltagerne anser CSR som en måde at sammenkoble værdier som fællesskab, fælles ansvar, bæredygtighed og rummelighed, og det er værdier som disse, politikken gerne skal italesætte.

En af deltagerne sammenligner virksomhedernes samfundsmæssige ansvar med tanken bag andelsforeninger. Deltageren uddyber, at virksomheder burde yde et økonomisk bidrag til det lokale jobcenter for til gengæld at få en andel i jobcentret. På den måde viser virksomhederne, at de støtter op om fællesskabet, og samtidig er der større chance for, at virksomhederne mere aktivt anvender jobcentrets tilbud om samarbejde.

En anden deltager nævner, at politikken mangler et fjerde strategispor i form af "Borgerens sundhed", hvor der tages højde for både den fysiske og mentale sundhed. Ligesom bæredygtighed bruges om virksomhedernes muligheder for vækst og udvikling, er der samtidig behov for at politikken også favner bæredygtige borgere – eller borgere i balance. Deltageren er af den overbevisning, at hvis borgeres mentale og fysiske sundhed er i ubalance, er job ikke første prioritet.

Formidling

Samtlige deltagere er begejstrede for tanken om formidling af arbejdsmarkedspolitikken, idet kommunikationen af politikken i højere grad henvender sig til borgere og virksomheder. Mens den skriftlige del af politikken betragtes som et arbejdsmateriale for sagsbehandlere/ansatte, betragtes formidlingen som mere interessant for borgere, virksomheder mv. Deltagerne begrundet det med, at de aldrig vil besøge Skanderborg Kommunes hjemmeside for at læse politikker. Hvis de derimod præsenteres for kreativt og imødekommende kommunikationsmateriale, kan formidlingen skabe kendskab til eksistensen af politikken: *"Hvis man skal formidle det til mig som arbejdsløs, må det gerne være mere: Hey kom og bland dig"*.

Formidlingen kan derfor lede borgernes opmærksomhed hen mod politikken og hernæst beskæftigelsesplanen: *”Politikken henvender sig til dem, der gider læse det. Folk udefra gider ikke. Politikere eller borgere der har en særlig interesse. Plakater når bredere ud, og kan være med til at sætte en interesse i gang, som kan tricke en til at gå videre eller opsøge mere viden. Og så kan man gå videre med beskæftigelsesplanen”.*

Inddragelse

Deltagerne udviser enighed om, at inddragelse af dem som borgere er et positivt tiltag, og de betragter interviewet som en positiv oplevelse.

Citater:

”Det er fedt at føle sig inddraget, og der opstår også de gode ideer, som kan flytte noget”.

”Det giver god mening at give sin mening til kende i et dybdeinterview. Jeg føler mig inkluderet, fordi motivet er rigtig godt”.

”Universitet laver folkeuniversitetet, hvor ting bliver forklaret ned i grundstenene. Det kunne man gøre i Skanderborg ved at man inviterer borgerne ind”.

Med dette sidste citat skal det forstås som, at Skanderborg Kommune kunne anvende tanken om Folkeuniversitetet ved at invitere borgere ind for på den måde at forklare meningen med politikker, visioner og planer. Deltagerne udtrykker, at de ikke rigtig har en viden om det arbejde, som byrådspolitikere og ansatte i kommunen varetager.

En af deltagerne nævner desuden, at unge mennesker i kommunen er en stor del af den fremtidige arbejdskraft og -styrke, hvorfor det vil være relevant også at inddrage arbejdsmarkedspolitikken for evt. gymnasieelever. Deltagerne bliver oplyst om, at vi i kommunen har et ungdomsråd, og deltagerne ser det som en oplagt mulighed også at inddrage ungdomsrådet.